

Marturii despre Hristos

1. SCRISOAREA NEVESTEI lui PILAT, CLAUDIA PROCULA, adresata PRIETENEI sale PULVIA ROMELIA

„CLAUDIA PROCULA, tie PULVIA ROMELIA, salutare!

O, tu, a mea credincioasa tovarasa, ma intrebi si ma rogi a-ti descrie evenimentele care s-au petrecut in ziua despartirii noastre. Stirile unora din ele au ajuns si pana la tine, insa taina in care sunt invaluite, trezeste in tine nelinistea si dorinta de a sti starea mea. Dand atentie delicatului tau apel, ma voi stradui sa-mi aduc aminte inelele lantului de amintiri imprastiate ale vietii mele si daca vei intalni asemenea imprejurari care ar uimi mintea ta, atunci adu-ti aminte ca puterile creatoare sunt nepatrunse si inconjurate de intuneric pentru priceperea noastra neputincioasa si muritoare si ca este cu neputinta pentru fiintele muritoare de a schimba soarta vietii lor.

Eu nu o sa-mi amintesc primele zile ale vietuirii mele care au zburat asa de repede, in pace, la Narbona, sub paza si grija parinteasca si sub ocrotirea prezentei lor. Tu stii ca odata cu sosirea celei de-a 16-a primaveri a fecioriei mele, m-am unit prin legamant conjugal cu Romanul Pontiu Pilat, nepot al unei renumite familii care ocupa pe atunci in Italia un loc de Guvernator. Imediat dupa iesirea noastra din templu, eu a trebuit ca sa urmez pe Pontiu in provincia care i-a fost incredintata. Am plecat fara bucurie, dar nici de tot cu indoiala, dupa sotul meu. Eu am regretat mult pentru voi... locuinta linistita a parintilor mei, fericitul cer al Narbonei..., frumoasele monumente, gingasele dumbravi ale patriei mele..., eu va salut cu ochii plini de lacrimi.

Primii ani ai vietii mele conjugale au trecut linistiti. Cerul mi-a daruit un fiu: el mi-a fost mai drag decat lumina zilei; am impartit cu el ceasurile mele de indeletnicire, de tristete, de bucurie. Fiul meu era de numai cinci ani cand Pontiu dupa mila imparatului a fost numit Procurator peste Iudeea. Atunci noi am plecat cu oamenii nostri reangajati ca servitori, pe un drum foarte greu de descris. Cu timpul m-am indragostit de acea provincie bogata si fructifera pe care sotul meu trebuia sa o carmuiasca in numele Romei, stapana popoarelor. in Ierusalim am fost inconjurata de aplauze si cinste, totusi eu am trait in deplina singuratate si izolare, din cauza mandriei si dispretului cu care evreii ne intampinau pe noi, „strainii” si „paganii”, dupa cum ne numeau ei pe noi. Ei sustin ca noi spurcam, prin prezenta noastra, pamantul sfant pe care Dumnezeuul lor l-a fagaduit stramosilor lor.

Eu mi-am petrecut timpul cu copilasul meu, prin padurile mele linistite, unde mistretul se nutrea cu ramurile maslinilor, unde palmierii, cu frunzele lor delicate, mai frumoase ca cele din Delossa, se ridicau peste portocalii salbatici care infloreau, si printre narvii fructiferi; acolo, sub acea umbra racoroasa, am cusut invelitoare pentru altarele zeilor sau citeam versurile lui Vergiliu, atat de placute auzului si tot atat de racoritoare inimii. Sotul meu numai putine minute le putea rezerva pentru mine. El era intunecat si trist, oricat de tare era mana lui; ea se arata totusi foarte slaba de a tine in supunere pe acest popor care a fost atata timp independent si pornit din fire pentru rascoala, care este despartit in mii de secte furtunoase, dar care se uneste intr-un singur punct: in ura lor contra Romanilor.

Numai o singura familie de inalta clasa in Ierusalim imi arata o prietenie relativa. Aceasta este familia Conducatorului Sinagogii, iar eu am gasit o mare placere in vizitarea sotiei lui, Salomeea, un exemplu de bunatate si blandete indeosebi, cu facerea de cunostinta a fiicei sale in varsta de 12 ani, Semida, iubita si preafrumoasa ca zarea Saronului, care infrumuseteaza parul ei. Cateodata ele imi vorbeau despre Dumnezeuul parintilor lor, imi citeau pasaje din sfintele lor carti. Si ce sa spun, PULVIO, amintindu-mi despre cunoscutele lor cantari de lauda compuse de Solomon pentru Dumnezeuul lui Iacob! Acel singur Dumnezeu vesnic si nepatrunsi de obiceiurile si proverbele carora noi le dam ascultare la altarele noastre, numindu-le ca dumnezeiesti; Acel atotputernic si milostiv, care uneste in Sine bunatatea, curatenia si marirea! Amintindu-mi de glasul Semidei care rasuna ca sunetul de harpa cand canta sfantul imn al Binefactorului si Marelui imparat al lui Israel... caruia si eu la randul meu am incercat sa cant la instrumentul meu, asa de des folosit pe atunci! In singuratatea mea, langa leaganul copilului meu, ma aruncam in genunchi, il chemam de multe ori, chiar contra vointei mele, rugam pe acel Dumnezeu pentru smerenia si linistea inimii mele, caruia ii supuneam soarta si judecata mea, mainii lui tari de fier, ca o roaba unui domnitor si sa vezi minune!... eu intotdeauna m-am ridicat ajutata si mangaiata. Dupa un timp oarecare Semida se imbolnavi. Intr-o dimineata cand m-am desteptat mi s-a spus ca ea a murit in bratele mamei ei si fara prea mari suferinti. Cuprinsa de intristare, auzind aceasta stire, eu am apucat copilasul meu

pentru a merge in graba la ele, ca sa plang impreuna cu plangatoarele si cu maica ei, Salomeea. Sosind in strada unde era casa lor, servitorii mei cu mare greutate au putut sa faca drum prin multime, pentru mine si insotitoarele mele, pentru ca plangatoarele si cantaretele, impreuna cu imensa multime de popor se ingramadisera in jurul casei.

Deodata am vazut ca multimea se retrage, facand loc de trecere unui grup de oameni ce veneau, la care multimea privea cu mare interes si respect. La primul om, eu am recunoscut pe tatal Semidei; dar in loc de a-l vedea intristat, dupa cum ma asteptam sa-l vad, pe stimata lui fata eu am vazut trasatura unei ferme convingeri si nadejdi, ce nu putea fi inteleasa de mine. Cu el mergeau inca trei insi imbracati in haine aspre si cam saracacioase, ce dadeau aspectul ca sunt oameni simpli si nestiutori. Iar dupa ei mergea unul imbracat, un barba in anii de plina fragezie a tineretii lui. Eu am ridicat ochii ca sa-l privesc, dar a trebuit imediat ca sa-mi retrag privirea de la el spre pamant, ca dinaintea soarelui stralucitor. Mi se parea ca fruntea lui era luminata, iar in jurul capului se forma o stralucire, care parea ca o coroana, iar parul lui lucitor se lasa pe umeri potrivit cu obiceiul locuitorilor din Nazaret. Imi este imposibil a-ti explica ce am simtit eu cand l-am privit! Aceasta a fost cea mai puternica emotie pe care am simtit-o vreodata, pentru ca in fiecare trasatura el insufla si o temere tainica prin privirea ochilor sai, ce parea ca ne preface in tarana!

Eu am plecat dupa El, fara sa stiu unde merge. Usa casei se deschisese si eu am putut vedea pe Semida care zacea in pat inconjurata de sfesnice si miresme. Era inca frumoasa dar palida ca si culoarea crinilor ce erau ingramaditi la picioarele ei. Degetul mortii lasase urme in jurul ochilor ei si peste buzele ei uscate. Salomeea statea langa ea muta de durere si aproape lipsita de orice simtire; mi se paru ca ea nici nu ma vedea. Iar tatal Semidei s-a aruncat la picioarele ACELUI necunoscut mie, care se apropia de asternutul celei moarte, si aratand-o cu degetul, a strigat: „Domnul meu, fiica mea este in mainile mortii; dar daca TU voiesti, ea va invia!” Atunci eu am inceput sa tremur cand am auzit aceste cuvinte. Inima mea inceta a mai bate, din cauza maretiei ACELUIA, pe care eu nu il cunosteam.

El a prins mainile Semidei, atintindu-si puternica-i privire la ea si i-a zis: „Fetita, scoala-te”. Si Semida s-a ridicat de pe patul ei, ca si cum ar fi fost ajutata de o mana nevazuta. Ochii ei se deschisera, simtul, fiu al vietii, in flori iarasi pe buzele ei, apoi a intins manutele ei si a strigat: „mama!”. La acest strigat s-a trezit si Salomeea. Mama si fiica ei tremurand s-au imbratisat una pe alta, iar lair, tatal, ingenunchind in fata ACELUIA, caruia ii zicea „DOMN”, sarutandu-i ciucurii de la poalele vesmantului lui, zise: „Ce trebuie sa fac pentru a avea viata vesnica?” „Sa iubesti pe Dumnezeu si pe oameni”, a fost raspunsul. Dupa aceste cuvinte, el se facu nevazut, ca si o fantoma in umbra luminii.

Eu eram in genunchi, fara sa-mi dau seama. Dupa ce m-am trezit ca o desteptare din somn, am plecat acasa, lasand fericita familie in culmea bucuriei, o bucurie pe care nicio pana nu o poate descrie.

Pe timpul cand luam masa de seara, eu am istorisit lui Pontiu tot ce am vazut si am auzit. El pleca capul si imi zise: „Tu ai vazut pe Iisus Nazarineanul care este obiectul de ura si de dispret al fariseilor si al saducheilor, al partidului lui Irod si al levitilor ingamfati din templu. Aceasta ura creste din zi in zi tot mai mult si unicul lor gand este ca sa-i ia viata, dar cuvintele Nazarineanului sunt cuvintele unui intelept, iar minunile lui, ale adevaratului Dumnezeu.”

- Dar pentru ce il urasc ei asa de mult? zisei eu.

- Pentru ca el mostra obiceiurile si fatarnicia lor. Eu l-am auzit odata zicand fariseilor: „morminte varuite”, „pui de naparci otravitoare, voi puneti fratilor vostri sarcini grele pe umeri, care voi nu voiti sa le atingeti nici macar cu degetul cel mic al vostru! Voi platiti zeciuiala din chimen si marar dar foarte putin va interesati de indeplinirea legii, de credinta, dreptate si mila”. intelesul acestor cuvinte este adanc si adevarat. El a separat pe acesti oameni ingamfati si mandri si atmosfera este intunecata pentru viitorul Nazarineanului.

- Dar tu o sa-l aperi, nu-i asa?!!!... am strigat eu plina de indignare.

- Puterea mea este foarte slaba, fata de acest popor rasculator si stricat; de altfel as suferi si eu foarte mult sufleteste daca ar trebui sa vars sangele acestui intelept! Dupa aceste cuvinte Pontiu se scula si se retrase in alta camera, adanc ingrijorat si ingandurat. Eu am ramas intr-o durere si intristare de nedescris. Ziua Pastelui se apropia. La aceasta mare sarbatoare, asa de importanta pentru evrei, se ingramadea la Ierusalim o mare multime de popor din toate partile Iudeii, pentru a aduce in templu jertfa de solemnitate a sarbatorilor care aveau loc.

Joi, inainte de aceasta sarbatoare, Pontiu mi-a spus intristat ca viitorul Nazarineanului este foarte nemangaietor. Asupra capului lui s-a facut deja o conjuratie si se poate ca inca in aceasta seara sa fie

predate in mainile Arhierilor. Eu m-am cutremurat la auzirea acestor cuvinte si l-am intrebat: „Tu o sa-L aperi, nu-i asa?”

- Voi putea face eu asta? raspunse Pontiu cu o privire intunecoasa; soarta despre care Platon prezicea pentru unii neprihaniti mi se pare ca o sa-l loveasca si pe Iisus. El va fi persecutat si dispretuit si predat spre a fi osandit la moarte cruda.

Veni timpul pentru culcare ca sa dormim. Pe data ce am plecat capul pe perna ca sa dormim, niste puteri tainice stapanira gandirea mea. Eu am vazut pe Iisus, asa dupa cum Salomeea descria pe Dumnezeuul ei. Fata lui stralucea de marire ca soarele. El zbura deasupra arripilor Heruvimilor, flacarile ce implinesc vointa Sa, oprindu-se pe nori. Mi se parea ca El este gata de a judeca popoarele adunate in fata Sa. Cu intinderea dreptei Sale puternice, El desparti pe drepti de cei nedrepti. Cei dintai se urcau spre el plini de marirea tineretii vesnice si marirea dumnezeiasca; dar cei din urma au fost aruncati in lacul cel de foc, pe langa care Erba si Flegatova sunt nimica. Atunci Judecatorul Divin, atragand atentia asupra ranilor care impestritau corpul sau, a zis cu glas de tunet puternic: „Dati-mi inapoi sangele pe care l-am varsat pentru voi!” Atunci cei nenorociti rugau muntii si pesterile pamantului ca sa-i inghita si sa-i acopere pe ei. In zadar se simtiseră nemuritori si nesupusi disperarii cat fusesera pe pamant! Ei pieira in marea cea de foc! O, ce fel de vis, sau mai bine i s-ar zice descoperire! Indata ce zorile incepura sa se iveasca si sa lumineze auriu turnurile templului, eu m-am sculat cu inima apasata de groaza pentru cele vazute in vis. M-am asezat la fereastra pentru a lua aer proaspat. Mi se paru ca in centrul orasului se aude, din ce in ce mai tare, un strigat zgomotos; strigatele, tipetele, blestemele care erau mai inspaimantatoare decat valurile infuriate ale oceanului, ajungeau la urechile mele. Eu ascultam mereu; inima imi batea asa de tare, inspaimantata, iar fruntea mi se umplu de o sudoare rece. Nu peste mult timp am auzit ca acel zgomot se apropia tot mai mult, pana ce treptele ce conduceau la palatul de justitie se cutremurara sub greutatea gloatei nenumarate. Adanc ingrijorata de cele ce vor urma, pe neastepate eu am luat in brate pe fiul meu, acoperindu-l cu o invelitoare subtire, si am alergat la sotul meu. Sosind la usa cea dinauntru care conducea la sala de judecata si auzind zgomot mare de glasuri, eu nu am mai indraznit sa intru inauntru, decat numai am privit prin perdeaua de purpura.

Ce priveliste, PULVIO! Pontiu sta pe tronul sau facut din oase de elefant, in toata marirea cu care Roma inconjoara pe reprezentantii sai si, in aparenta fara teama, cum voia el sa se prezinte, aratand prin expresia fetei lui ca nu se teme; eu totusi am putut percepe grozavia nelinistii lui. In fata lui, cu mainile legate, cu hainele rupte de maltratarile suferite, cu fruntea plina de sange, sta Iisus Nazarineanul linistit si neclintit. In trasaturile fetei Lui nu se putea semnala nicio mandrie, nicio frica. El era linistit ca un nevinovat, supus ca un miel. Blandetea lui ma umplu de frica si groaza pentru ca in urechile mele inca mereu rasunau cuvintele visului meu: „Dati-mi sangele pe care eu l-am varsat pentru voi!” In jurul lui, plina de furie si turbata, sta multimea care ii adusese la judecata; la aceasta gloata se mai adauga si o mare multime de gardieni si servitori, de leviti si de farisei, cu privirile incrunstate si manioase. Acestia din urma se puteau deosebi dupa tablitele de pergament insemnate in diferite semne, texte de lege pe care le aveau legate de fruntile lor. Toate aceste fete fierbeau si erau pline de ura, mi se parea ca in fata lor straluceste iadul si ca spiritele lui Hимера amesteca glasurile lor cu strigatele salbatice ca ale fiarelor turbate. In cele din urma, dupa facerea unui semn din partea lui Pontiu, se facu tacere.

- Ce voiti de la mine? intreba el.

- Noi vrem moartea unui om, Iisus Nazareul, Irod il trimite la tine pentru ca tu sa pronunti osanda!!!

- Cu ce il invinuiti voi? in ce consta gravitatea fetei lui? Dupa care intrebari incepu din nou ecoul tipetelor lor.

- El a prezis distrugerea templului, El se intituleaza rege al Iudeilor, Hristos Fiul lui Dumnezeu, El a separat pe preotii semintiei lui Aron, strigau levitii. Sa fie rastignit, tipa multimea infuriata.

Acest strigat isi are si acum ecoul in urechile mele si chipul jertfei neprihanite se perinda mereu prin fata ochilor mei. Atunci Pilat, intorcandu-se catre Iisus i se adresa cu cuvintele lui prefacute:

- Asadar, tu esti imparatul iudeilor?

- Tu zici aceasta! raspunse Iisus.

- Tu esti HRISTOSUL, FIUL LUI DUMNEZEU, intreba iarasi Pilat, dar Iisus nu i-a mai raspuns niciun cuvant. Tipetele se reinnoira si mai accentuat ca inainte si intocmai ca urletul unui tigru flamand, ei strigara:

- Dati-ni-l noua ca sa moara pe cruce! Pontiu le facu din nou semn sa taca zicandu-le: „Eu nu gasesc nicio vina in acest om si am sa-l eliberez!”

- Dati-ni-l noua! Rastigneste-l! se repeta strigatul multimei.

Eu nu am putut asculta mai departe, si chemand un rob al meu, l-am trimis la sotul meu ca sa-l cheme, pentru a sta de vorba cu el putin. Pontiu parasi fara intarziere sala de judecata si veni la mine. Eu m-am aruncat la picioarele lui, zicand cu lacrimi: „Pentru tot ce mi-e mai drag si mai scump, pentru copilul acesta, arvuna acestei sfinte a noastre uniri, sa nu te faci partas la varsarea sangelui acestui neprihanit, care este asemenea lui DUMNEZEU, cel nemuritor. Eu l-am vazut in vis in asta noapte, inconjurat de marire dumnezeiasca. El judeca lumea care tremura in fata Lui, si printre nefericitii aceia, care au fost aruncati in flacarile Gheenii, eu am recunoscut fata acestora care cer acum moartea Lui! Pazeste-te a nu ridica prea puternica ta mana impotriva Lui! O, crede-ma, ca o singura picatura de sange, va desemna in vesnicie osandirea ta!”

- Tot ce se petrece acum ma infricoaseaza si pe mine insumi, imi raspunde Pontiu. Dar ce pot face eu? Scutul garzii romane este de un numar foarte redus si ca atare, o asemenea aparare este foarte slaba fata de acest popor, care este intesat de demoni. Nenorocirea ne ameninta si asemenea judecata este intocmai ca a Evmeditilor, de unde se asteapta nu dreptate, ci razbunare. Linisteste-te, Claudio! Mergi cu copilul in gradina, ochii tai nu sunt creati pentru a privi aceasta scena sangeroasa! Dupa cuvintele acestea el a iesit si m-a lasat singura si eu am cazut in descurajare si jale.

Iisus era mereu tinta tuturor batjocorilor si a maltratarilor la judecata din partea multimei si a soldatilor brutali; patimile lor se aprindeau si mai mult din cauza rabdarii lui nemarginite. Pontiu se intoarse ingrozit la tronul sau. Cand gloatele il vazura, tipetele „la moarte, la moarte” rasonara si mai asurzitor ca inainte. Dupa o veche traditie, Guvernatorul elibera, in timpul Pastelui, totdeauna cate unul din condamnatii la moarte, ca semn al facerii de bine si al gratierii. In aceasta fapta Dumnezeiasca Pontiu se adresa poporului, vazand in acest obicei un mijloc de a-l elibera pe Iisus. Deci Pontiu intreba pe popor, cu glas tare: „Pe cine sa va eliberez pentru sarbatori, pe Varava (Baraba) sau pe Iisus numit Hristos?” „Elibereaza-l pe Varava (Baraba)”, striga multimea. Varava este un talhar si un omorator, cunoscut in toata imprejurimea din cauza cruzimilor savarsite de el. Pontiu intreba din nou: „Dar ce sa fac acestui Iisus Nazarineanul?”

- Sa fie rastignit! strigara ei.

- Dar ce rau a facut El? Cu si mai multa furie, ei strigara:

- Sa fie rastignit!

Pontiu pleca capul descurajat. Indrazneala gloatei crestea mereu si lui Pontiu i se parea ca este amenintata autoritatea sa si autoritatea romana pe care el o apara asa de mult. In Ierusalim el nu avea alta aparare decat escorta lui, fiindca numai foarte putini dintre militarii localnici depusesera juramant semnului nostru de vultur. Tulburarea crestea cu fiecare minut ce trecea. Niciodata n-a fost o furtuna asa de zgomotoasa a circulului, niciodata incaierarile din Forum nu au avut atata influenta asupra auzului meu: Nicaieri nu se vedea liniste. Linistea deplina se vedea numai pe fruntea victimei.

Maltratarile, batjocurile, dispretul general si moartea chinuitoare, nimic dintre acestea nu au putut intuneca acea privire cereasca si luminata. Acei ochi care dadusera viata fiicei lui Iair priveau la chinuitorii sai cu un reflex nedescris de pace si iubire. El suferea fara indoiala, dar suferea cu bucurie si spiritul Lui – mi se parea mie – se inalta catre tronul Celui Nevazut, ca o flacara curata pentru arderea de tot. Judecatoria era plina de poporul care dadea aspectul unui rau infuriat, ale carui ape se ingramadeau, incepand de la muntele Sion, unde era ridicat templul si pana in fata Pretoriului, si fiecare minut adauga glasuri noi, la acel cor al infernului. Barbatul meu obosit si amenintat a fost silit sa cedeze in cele din urma. O, ceas fatal al pierzarii!!!... Pontiu se ridica. Pe fata se descria indoiala si groaza mortii, isi spala mainile in mod simbolic, in ligheanul cu apa, zicand:

- Eu sunt nevinovat de sangele acestui drept!

- Sa fie asupra noastra si a copiilor nostri, zbiera nefericitul si nebunul popor, care se ingramadea in jurul lui Iisus. Calaii turbati il rapusera.

Eu am petrecut cu ochii mei jertfa care era condusa la injunghiere... Deocamdata, ochii mi se intunecara ca din cauza bataii de inima; MI SE PARE CA VIATA MEA A ATINS MARGINILE EI. Am fost luata de mainile femeilor mele servitoare si condusa la o fereastră care privea in curtea Tribunalului. Eu m-am aplecat si am vazut urmele de sange varsat.

- Aici a fost batut cu biciul Iisus Nazarineanul! imi spunea una din roabele mele; „Acolo l-a incoronat cu spini”, spunea o alta roaba. „Soldatii l-au batjocorit, zicandu-i regele Iudeilor, lovindu-l peste fata”.

- Acum el isi da sufletul, spune o alta roaba.

Fiecare cuvânt din acestea strapungea inima mea ca un cutit. Amanuntele acestei faradelegi inmulteau intristările mele, suferințele ce le simteam în pieptul meu; am simțit că s-au întâmplat evenimente supranaturale în nenorocita zi de astăzi. Mi se părea că cerul se aseamăna cu jalea inimii mele. Nori negri și înfricosători, de diferite forme, pluteau asupra pământului și din atingerea norilor se descarcau fulgere care aduceau ecoul tunetelor. Astfel orasul cel plin de zgomot se liniști ca pus pe gânduri în tăcere, ca și când moartea ar fi întins peste el aripile ei negre. O groază de nedescris îmi rapi privirea către un punct. Când mi-am strâns la piept copilul meu, eu așteptam ceva fără să știu ce anume. Pe la ceasul al nouălea din zi (ora 15), întunericul se îngroșă și un puternic cutremur de pământ zgudui totul. Putea să creadă omul că a venit pustiirea lumii și stihiiile se prefăc în haosul primitiv. Eu m-am lasat la pământ. În acel timp, una din femeile mele, născută evreică, intra în camera mea palidă, disperată și cu ochii îngroziți, striga:

- A venit ziua de apoi! Dumnezeu anunță aceasta prin minuni. Catapeteasma care desparte sfânta de sfânta sfintelor s-a despicat în două de sus până jos. Vai de sfântul lacas!

Se spunea că multe morminte se deschiseseră și mulți au văzut pe dreptii înviați, care fuseseră de mult disparuți din Ierusalim, profeti și preoți din timpul lui Zaharia, care a fost ucis în templu, și până la Ieremia, care a prezis căderea Sionului. Mortii ne prevestesc mania lui Dumnezeu. Pedepsa celui Atotputernic se răspândește ca o flacăra, ziceau unii. Când am auzit aceste cuvinte, mi s-a părut că-mi pierd ratiunea. M-am ridicat și aproape că abia îmi țineam picioarele. Am ieșit la scări; aici am întâlnit sutasul care luase parte la maltratarea lui Iisus. El era un viteaz încaruntat și prea otelit în lupte. Niciodată n-a bătut o inimă în piept așa îndrăzneată ca a acestuia. Dar în acea clipă el era indispus și istovit de chinuri, căinându-se. Eu doream să-l întreb mai amanunțit despre cele întâmplate, însă el trecu pe lângă mine repetând întruna: „Acela pe care noi l-am omorât, a fost cu adevărat Fiul lui Dumnezeu”. Eu am intrat apoi în sala de judecată. Acolo sta Pontiu, care își acoperea fața cu mainile. Când și-a ridicat capul, la intrarea mea, a zis disperat:

- Ah, pentru ce nu te-am ascultat, Claudio!... Inimă mea întunecată nu va mai gusta nicio liniste. Pentru ce nu am putut să apar cu viața mea, pe acest înțelept?!... Eu nu am mai avut îndrăzneala de a-i răspunde. Nu puteam găsi cuvintele spre a-l învia și de a-l întoarce de la acea nefericire care ne va pecetlui pe veci, pierzania. Tăcerea noastră înmormântată era întreruptă numai în ecoul tunetelor care răsuna prin coridoarele palatului.

Fără a ține seama de furtună, un bătrân oarecare s-a prezentat în fața locuinței noastre. El a fost condus în fața noastră, iar el cu lacrimi în ochi se arunca la picioarele barbatului meu, zicând:

- Ma numesc Iosif Arimateiu și am venit să te rog a-mi permite să iau de pe cruce trupul lui Iisus, că să-l înmormântez în mormântul meu, nou săpat în stâncă. - Du-te și ia-l, fu răspunsul lui Pontiu, fără a ridica ochii că să-l privească, fiindcă fusese informat de sutas că Iisus a murit. Bătrânul ieși. Eu am văzut că el s-a unit cu o grupă de femei care erau îmbracate în haine lungi cu care se acopereau și care așteptau pe bătrân la poartă. Astfel se termină acea zi urâtă. Iisus a fost înmormântat într-un mormânt, adică într-o peșteră care era săpată în piatră, iar la usa peșterii s-au pus santinele de pază. Dar, o, Pulvio, a treia zi, plin de strălucire, marire și de biruință, El se arată asupra acestui oras.

El a înviat, împlinind prezicerile Lui triumfând de biruință asupra morții, s-a arătat ucenicilor, prietenilor Lui și mai pe urmă la o mare multime de popor. În felul acesta marturiseau despre El ucenicii Lui, confirmând marturia lor cu sangele lor propriu și ducând vestea despre DOMNUL lor IISUS, în fața tronurilor mai marilor și judecătorilor. Dar ca o dovadă și mai autentică despre aceasta, învățătura Lui a fost incredintată la câțiva pescari din Tiberi. Această învățătura se răspândește în întreg Imperiul. Acești neștiutori pescari au devenit pe dată oameni de renume și vestiți cu cuvintele lor dulci, spuse în toate limbile, și plini de putere de sus. Noua credință crește ca o samantă de mustar, adevărată rădăcină roditoare, careia avea să i se supună orice rădăcină. De la această dată sotului meu a început să-i meargă din ce în ce mai rău. Învinuit fiind de procedeele lui, din partea Senatului și din partea lui Tiberiu însuși, care era stăpânit de ură contra iudeilor și banuit fiind chiar de acei a căror patimă și dorință o împlinise, viața lui se transforma în chinuri și otrăvă.

Salomeea și Semida mă priveau cu frică; ele vedeau în mine o femeie a prigonitorului și o cursă pentru Domnul lor, pentru că ele deveniseră urmasele Lui. Eu am văzut în locul blandetii și bunătății lor o neîncredere care le făcea să tremure fața lor când le priveam și îndată am încetat a le mai vizita. În acest

timp al singuratatii mele, m-am predat cu totul cercetarii neintrerupte a unor invataturi morale ale lui Iisus, ce-mi fusesera predate de Salomeea si pastrate de mine. O, scumpa prietena, cat de neinsemnata si desarta este intelepciunea mai marilor nostri in comparatie cu invatatura aceasta, pe care singurul Dumnezeu a fagaduit-o pe pamant! O, cat de adanci sunt aceste cuvinte intelepte. Ce pace si bunatate inspira ele. Unica mea mangaiere consta in a le citi si reciti mereu.

Dupa trecerea catorva luni Pontiu a fost demis din postul sau de autoritate. Noi a trebuit sa ne intoarcem in Europa, peregrinand din oras in oras. El purta cu sine, in toata imparatia, greutatea umilirii si intristarii sale si a chinurilor descurajarii lui sufletesti. Eu am mers impreuna cu el, dar cum era vietuirea mea cu el?! Prietenia familiara a vietii, persoana mea, martorul viu al amintirii despre crima lui; eu de asemenea vad in el chipul si crucea plina de sange a Aceluia pe care el, nefericitul si nelegiuitul judecator, a osandit pe Cel Neprihanit. Eu nu mai am indrazneala ca sa-mi ridic ochii ca sa-l privesc in fata. Sunetele cuvintelor lui, acel glas care a pronuntat osanda imi strapunge si raneste inima. Iar cand el, dupa servirea mesei, isi spala mainile, mi se pare ca el nu le inmoaie in apa curata, ci in sangele cald al lui Iisus, ale carui urme nu se mai pot sterge. Intr-un timp eu am vrut sa-i vorbesc de pocainta si regretarea pacatului; dar niciodata nu voi uita privirea lui salbatica si cuvintele pline de furie si de deznadejde. Nu peste mult timp copilul meu muri in bratele mele, dar eu nu l-am plans. Fericitul! El a murit ca fericit, a scapat de blestemul care ne urmareste; el descarca din spatelul lui uriasa povara a numelui tatalui sau. Nefericirea ne urmarea intruna, din cauza ca in toate partile existau crestini; chiar si aici in aceasta salbatica patrie, unde noi ne rugam a ni se acorda ocrotirea, langa valurile marii si ale stancilor ciudate, chiar si aici se poate auzi cu cata indarjire si indignare se pronunta numele barbatului meu! Cei care erau trimisi sa predice invataturile lui Iisus au scris intre explicatiile lor de credinta si cuvintele: „El a fost rastignit din ordinul lui Pontiu Pilat”. „Possus este sub Pontio Pilato!”, grozav blestem care in toate veacurile se va repeta. Iarta, Pulvio! Sa plangi si tu si sa ma doresti: sa-ti ajute dreptul judecator Dumnezeu si sa-ti dea toata fericirea pe care noi o dorim una, altea. Scuzati-ma. Claudia”

Nota: Originalul acestei scrisori se pastreaza in Bibliotecile Vaticanului. Pe la mijlocul secolului al XVII-lea ea a fost copiată si trimisa Episcopului Dionisie din Constantinopol care a dat-o publicitatii fiind apoi republicata in anul 1878. In ce o priveste pe Claudia, daca, dupa cum spun unele documente, Pontiu Pilat s-a sinucis cuprins de deznadejde, ea a murit crestineste, rostind cu dragoste numele lui Hristos. Grecii o numara printre sfintii lor, celebrandu-i amintirea in fiecare an la 24 decembrie.

2. SCRISOAREA RAPORT A LUI PUBLIUS SENTULUS catre IMPARATUL ROMAN TIBERIU

SCRISOAREA RAPORT A LUI PUBLIUS SENTULUS, proconsul, functionar roman in regiunea Tigrului si Sidonului, catre imparatul Roman TIBERIU

“Majestatii Voastre si stimatului Senat al Romei; Din partea Senatorului Sentulus Publius proconsul, salutare!

Am aflat ca doriti sa stiti cele ce acum vi le comunic prin aceasta scrisoare: traieste aici un om care se bucura de mare fama, anume Iisus Hristos. Poporul il numeste “Profet al Adevarului”, iar ucenicii zic ca este Fiul lui Dumnezeu, cel ce a facut cerul si pamantul si toate cele ce au fost si vor mai exista in univers! Si-ntr-adevar, impartate, in fiecare zi se aud minuni din partea acestui Iisus Hristos. Printr-un singur cuvânt, el da viata mortilor si sanatate bolnavilor. Este de statura mijlocie si de o frumusetate fara seamana, uimitoare si seamana cu mama lui care este cea mai frumoasa femeie din lume. Parul sau este ca aluna coapta si ii coboara pana la umeri: se imparte in doua prin mijlocul capului, dupa obiceiul locuitorilor din orasul Nazaret. Fruntea lui este lata, exprimand inocenta si liniste. Nicio pata, sau zbarcitură, nu se vede pe fata lui putin rumena. Nasul drept, buzele subtiri, expresia nobila, nu prezinta niciun argument pentru vreo critica logica, iar barba sa bogata, si de aceeasi culoare cu parul, este lunga si se desparte in doua prin mijloc. Ochii sai sunt albastri-vineti, blanzi si senini. Privirea lui este inasa mareata, incat insufla respect tuturor celor care il privesc si care se vad siliti sa-l iubeasca si sa se teama de el. Lumina revarsata de fata lui, este ca lumina soarelui, inasa incat este cu neputinta a o privi cineva mai indelung. Inspira teama acea lumina. Cand inasa povatuieste si sfatuieste, face aceasta plangand si atrage iubirea si respectul ascultatorilor. Se asigura ca niciodata nu a ras, dar ochii lui vesnic lacrimaaza. Bratele si mainile lui sunt foarte frumoase. Este foarte placut cand vorbeste, dar foarte rar iese in lume.

Cat despre invatatura, el atrage atentia intregului Ierusalim. Cunoaste perfect toate stiintele, fara a fi studiat vreuna. Calatoreste desculat, sau incaltat in sandale romane si cu capul descoperit. Se vorbeste pe aici ca asemenea om nu s-a mai vazut pana acum prin partile acestea. Multi iudei il considera chiar ca Dumnezeu; altii il denunta ca lucreaza contra legilor Majestatii Voastre. Ma revolt foarte contra acestor iudei pizmasi. Omul acesta nu a cauzat nicio nemultumire niciunui om, niciodata.

Scrisa la Ierusalim, Grupul X, luna a IX-a, Al Majestatii Voastre, prea smerit si supus servitor:
PUBLIUS SENTULUS, Proconsul

NOTA: Scrisoarea fost descoperita in Anglia, intr-o biblioteca particulara, in jurul anului 1865. A fost publicata initial intr-un cotidian englez, apoi intr-o revista bulgara cu titlul „Nova svetlina izraveslovie”, de unde a ajuns sa fie tradusa, in scurt timp, si in limba romana. Marturii despre Hristos (scrisoare publicata cu binecuvantarea PS Parinte Galaction, Episcopul Alexandriei si Teleormanului) – culegere text Istrate Iordan

3. RAPORTUL lui PILAT, GUVERNATORUL ROMAN AL IUDEII, catre CEZARUL TIBERIU

“Catre Cezarul Tiberiu, Nobile Suverane, salutare!

Cauzele care au provocat acea tulburare in Ierusalim, au fost in legatura cu Iisus din Nazaret, si evenimentele care au avut loc in provincia mea acum cateva zile, au fost de un astfel de caracter care ma face sa vi le raportez cu deamanuntul, pentru ca eu nu voi fi deloc surprins daca, in scurgerea timpului acestuia, nu se va schimba cu totul soarta natiunii noastre, caci se pare ca in zilele din urma, zeii au incetat de a mai putea fi ispasiti.

Eu, din partea mea, sunt gata sa spun: blestemata fie ziua aceea in care eu am urmat pe Valerius Gratus la guvernarea Iudeii. La sosirea mea in Ierusalim, am luat in primire sala de judecata si-am poruncit sa se faca ospat mare, la care am invitat pe Tetrarhul Galileii, dimpreuna cu Arhiereul, si pe toti oficiantii lui. La ora anuntata, niciunul din oaspeti nu s-a aratat. Aceasta a fost o insulta pentru onoarea mea personala! Mai tarziu, dupa cateva zile, a venit la mine Arhiereul, ca sa-si ceara scuza. Imbracamintea si purtarea sa erau grozav de viclene. El pretindea ca religiunea sa il opreste pe el si pe supusii lui, de a sta la aceeasi masa cu romanii si sa inchine libatiuni (ciocniri de pahare) cu ei. Eu am crezut e bine sa accept aceasta scuza, dar tot cu acea ocazie m-a convins ca cei cuceriti se declara dusmani ai cuceritorilor, si mi se parea ca, dintre toate orasele cucerite, Ierusalimul unul era cel mai greu de carmit. Atat de turbulent era acest popor, incat eu traiam mereu cu frica sa nu izbucneasca in orice moment o rascoala. Pentru suprimarea ei eu nu aveam insa, decat o mana de soldati si un singur sutas. Am cerut intariri de la Guvernatorul Siriei, dar acesta m-a informat ca si el abia are trupe indeajuns pentru a-si apara provincia sa. O dorinta nestapanita de cucerire, adica de a ne intinde imparatia dincolo de mijloacele noastre de aparare, ma tem sa nu fie o cauza de rasturnare a nobilului nostru guvernament.

Printre mai multe vesti ce mi-au venit, una m-a interesat in mod deosebit: un tanar – se zicea – a aparut in Galilea, predicand pe un ton bland si nobil o alta lege, in numele lui Dumnezeu ce l-a trimis. La inceput ma temeam ca acesta sa nu fie vreun agitator care sa atate poporul contra Romanilor, dar nu dupa mult timp temerile mele au fost spulberate. Iisus din Nazaret a vorbit mai mult ca un prieten al Romanilor decat al evreilor. Trecand intr-o zi pe langa locul ce se chema Siloan, am vazut o mare adunare de popor, iar in mijlocul ei pe un tanar care statea rezemat de un copac si, in seninatate si calm, predica multimii. Mi s-a spus ca este Iisus. Era tocmai ce ma asteptam sa vad, atat e mare era deosebirea intre El si ascultatorii lui. Parul si barba sa aurie, ii dadeau o infatisare cereasca. El parea a fi cam de vreo 30 de ani. N-am vazut in viata mea o privire atat de senina si de dulce, un contrast izbitor intre El si ascultatorii lui, cu barbile lor negre si fetele intunecate. Ne voind sa-l intrerup prin prezenta mea, mi-am continuat drumul inainte, dar am facut semn secretarului meu sa se asocieze multimii si sa asculte ce vorbeste. Numele secretarului meu este Naulius. El este stranepotul sefului de spionaj si de conspiratie, care s-a ascuns in Etruria, asteptand pe Catalina. Naulius este un vechi bastinas din Iudeia, astfel ca el cunoaste bine limba ebraica. imi este foarte devotat si vrednic de toata increderea. Cand am sosit si am intrat in sala de judecata am gasit pe Naulius care mi-a istorisit cuvintele auzite de Iisus la Siloan.

El mi-a zis: „Niciodata nu am citit in carti sau in lucrarile filozofilor, ceva ce ar semana predicilor lui Iisus. Unul dintre evreii rasculatori, dintre care sunt atatie in Ierusalim, l-a intrebat daca este cu cale de a da

tribut Cezarului, Iisus a raspuns: "Dati Cezarului cele ce se cuvin Cezarului, si lui Dumnezeu, cele ce se cuvin lui Dumnezeu". Tocmai din cauza intelepciunii lui, eu am ingaduit Nazarineanului libertatea, pentru ca era in puterea mea sa-l arestez si sa-l trimit la Pretoriu, dar aceasta ar fi fost impotriva dreptatii ce a caracterizat totdeauna pe Romani. Omul acesta nu era nici tendentios si nici rasculator, si eu l-am ocrotit cu protectia mea, poate necunoscuta lui. El avea libertatea sa lucreze, sa vorbeasca si sa faca adunari si sa tina predici poporului si sa-si aleaga ucenicii, neimpiedicat de niciun mandat pretorian. Daca s-ar intampla insa, fereasca-ne zeii, aceasta este doar o presupunere, daca s-ar intampla, zic eu, ca religia stramosilor nostri sa fie inlocuita de religia lui Iisus, lucrul acesta s-ar datora acestei nobile tolerante si prea marii indulgente pe care le ingaduie Roma. Pe cand eu, mizerabil nenorocit, voi fi fost poate instrumentul pe care crestinii il numesc "Providenta" prin care sa vina peste noi aceasta soarta si destin. Dar libertatea aceasta nemarginita, data lui Iisus, a indignat tare pe evrei; dar nu pe cei saraci, ci pe cei bogati si puternici, intr-adevar, Iisus era foarte aspru cu cei din urma (cu bogatii) si de aceasta a fost pentru mine un bun motiv de a nu tulbura libertatea Nazarineanului.

Fariseilor si carturarilor le zicea: „Voi sunteti pui de vipera, voi va asemanati cu mormintele varuite”; alteori indignat de ingamfatele lor postiri si daruri ale bogatilor le spunea ca „doi bani ai unei vaduve sarace sunt mai pretuiti inaintea lui Dumnezeu”, decat darurile lor bogate. In fiecare zi se faceau plangeri la sala de judecata contra abuzurilor evreilor bogati. Eram informati ca vreo nenorocire o sa i se intample acestui om; caci nu va fi fost pentru prima oara, cand Ierusalimul sa-si omoare cu pietre pe cei care erau numiti de ei „profeti”. Si daca Pretoriul le va refuza plangerea, ei vor face apel la Cezarul!

Conduita mea a fost aprobata de senat si mi s-a promis o intarire de soldati dupa terminarea razboiului cu Partii, fiindca altfel, eu nu eram in stare sa preintampin o rascoala. M-am hotarat apoi sa iau o masura, care fagaduia de mai mult, pentru a stabili linistea in oras, fara a supune Pretoriul la concesii umilitoare.

Am scris lui Iisus, invitandu-l la o convorbire cu mine, in sala de judecata, si el a venit. Precum stiti, Nobile Suverane, in venele mele curge sange iberic amestecat cu sange roman, care nu cunoaste frica si este nesupus emotiilor: ma plimbam prin curtea palatului meu, cand Nazarineanul aparut si, cand am dat cu ochii de el, mi s-a parut ca si cum o mana de fier mi-ar fi legat picioarele de pamant si tremuram, fara voia mea, ca un vinovat, desi Nazarineanul era calm si linistit ca un nevinovat. Cand a venit la mine, s-a oprit deodata si ca printr-un semn, pare ca-mi zice: lata-ma, am sosit! Catva timp eu am ramas incremenit si priveam cu admirare, respect si frica, asupra acestei figuri de om supranatural, o forma de om, necunoscuta numerosilor pictori si sculptori, care au dat forme si figuri la tot felul de zei si eroi.

„Iisuse, i-am zis in cele din urma si limba mea gangavea..., Iisuse din Nazaret, eu ti-am dat, timp de trei ani de zile, o mare libertate de vorbire si rau nu-mi pare. Cuvintele tale sunt ale unui intelept, ale unui om invatat. Nu stiu daca tu ai citit Socrate sau Platon, dar un lucru iti spun, ca in predicile tale se afla o simplitate majestuoasa, care te ridica mult mai sus deasupra acestor filozofi. Imparatul este informat despre tine, si eu, umilul sau reprezentant in aceasta comunitate, sunt foarte fericit ca ti-am ingaduit aceasta libertate, de care te bucuri si tu atat de vrednic. Totusi nu pot ascunde de tine ca predicile tale au starnit mari si puternice dusmanii contrate. Nici aceasta nu este de mirat: Socrate si-a avut dusmanii sai, si a cazut victima lor. Ai tai sunt fara indoiala aprinsi contra ta, din pricina libertatii pe care ti-o dau. Ma invinuesc de a fi in legatura directa si unire cu tine, cu scopul de a dezbraca pe evrei de mica putere ce o mai au de la romani. Rugamintea mea deci – nu zic puterea mea – este ca tu sa fii pe viitor mai cu bagare de seama si sa eviti a jigni mandria dusmanilor tai, ca sa nu se rascoale populatia stupida in contra ta, si sa ma sileasca pe mine sa intrebuintez mijloacele justitiei...”. Nazarineanul insa a raspuns linistit:

„Print al pamantului, cuvintele tale nu ies din adevarata intelepciune. Spune furtunii: stai in mijlocul muntelui, caci altfel vei dezradacina copacii din vale. Furtuna iti va raspunde: numai Dumnezeu cunoaste incotro merge furtuna. Adevar zic tie, inainte de a inflori rozele Saronului, sangele celui drept va fi varsat...”, continua el cu emotie. Eu i-am zis: „Tu esti mai pretios mie pentru intelepciunea ta, decat toti tulburatorii acestia si ingamfatii de farisei, care abuzeaza de libertatea data lor de Roma, complateaza contra Cezarului si ne tin intr-o frica continua, acesti mizerabili nelinistiti. Ei cunosc ca lupul din padure se-mbraca uneori in lana si piei de oaie. Eu te voi apara fata de ei. Palatul meu de justitie este deschis tie pentru scapare...”. Cu nepasare, si clatinandu-si capul, cu un har si un zambet dumnezeiesc Iisus imi riposta “Cand ziua aceea va fi sosit, nu va fi scapare pentru Fiul Omului, nici sub pamant. Salasul celui drept este acolo, zise el aratand spre cer: ceea ce este scris in cartile profetilor, trebuie sa se implineasca”!

“Tanarule, i-am raspuns eu pe un ton moale, tu ma obligi ca simpla mea cerinta sa o preschimb in porunca. Siguranta provinciilor mele, care este incredintata ingrijirii mele cere asta. Trebuie sa arati mai multa moderatie in predicile tale. Nu vatama pe altii, aceasta iti poruncesc. Fericirea ta te insoteste, mergi in pace”.

“Print al pamantului, a raspuns Iisus, nu am venit ca sa aduc in lume razboi, ci pace si iubire si bunavointa. Eu m-am nascut in aceeasi zi in care Cezarul a dat pace lumii romane. Prigonirea nu este de la mine. Eu o astept de la altii, si o voi intampina in supunere fata de vointa Tatalui meu, care mi-a aratat calea. De aceea, restrange-ti putin intelepciunea ta lumeasca. Nu este in puterea ta, de a aresta victima de la picioarele altarului ce ispasesc”. Dupa aceste cuvinte el a disparut ca un nor luminos, dupa perdelele pretoriului. Dusmanii lui Iisus s-au adresat in cele din urma lui Irod, sa se razbune asupra Nazarineanului. Daca Irod ar fi urmat propria sa inclinare, in aceasta privinta, el ar fi ordonat imediat osanda la moarte a lui Iisus; insa el, desi mandru de cinstirea domniei sale, se temea de senatul Roman, de a nu comite vreo fapta care ar fi putut sa-i nimiceasca influenta sa asupra Senatului, astfel nu lua nicio hotarare. Intr-o zi, Irod veni la mine in pretoriu. Cand s-a ridicat sa plece, dupa cateva cuvinte neinsemnate, m-a intrebat ce parere am eu despre Iisus Nazarul. Eu i-am spus ca dupa parerea mea, Iisus este un mare filozof, dupa cum unele natiuni mari adesea produc, si ca invaturile sale, cu niciun chip, nu pot fi socotite ca fiind eretice sau primejdioase, iar Roma este dispusa a-i ingadui toata libertatea de a vorbi si este indreptatit prin faptele sale. Irod a suras cu ironie si salutandu-ma, cu respect prefacut, s-a departat.

Se apropia marea sarbatoare a evreilor; conducatorii religiosi planuiau sa se foloseasca de aceasta ocazie si de exercitarea populara, care are loc intotdeauna, la sarbatoarea Pastilor lor. Orasul era arhiplin de o populatie turbulenta care dorea moartea Nazarineanului. Spionii mei mi-au raportat ca Arhieriei si Fariseii intrebuinteaza tezaurul templului ca sa mituiasca in acest scop pe popor. Primejdia crestea pe fiecare ora. Am scris atunci la Prefectul Siriei sa-mi trimita imediat o suta de soldati de infanterie si tot atatia de cavalerie, dar el a refuzat sa-mi trimita. M-am vazut atunci ramas singur, numai cu o mana de soldati; niste pazitori imbatraniti in mijlocul unui oras rasculat, neputinciosi de a reprima o rascoala si fiind silit sa o tolerez. Rasculatii au pus mana pe Iisus, si cu toate ca ei simteau ca nu au de ce sa se teama de Pretoriu, crezandu-ma alaturi de conducatorii lor, in privinta aceasta, au continuat sa strige: „Rastigneste-l!”. Trei partide se unisera impotriva lui Iisus: Irodienii, Saducheeii si Fariseii; Saducheeii, a caror conduita era sprijinita de doua motive: ei urau pe Iisus, si doreau sa scape de sub jugul roman.

Acestia nu au putut uita niciodata, intrarea mea in sfantul lor oras, cu steaguri care purtau chipul imparatului Roman, desi eu cu acea ocazie, am facut o greseala din necunoasterea legilor lor. Totusi, in ochii lor, profanarea aceasta nu s-a microrat. O alta nemultumire pe care o purtau ei insisi, era propunerea mea, de a intrebuinta o parte din tezaurul templului pentru ridicarea de cladiri publice. Din cauza acestei propuneri, ei erau plini de amaraciune. Fariseii erau dusmanii pe fata ai lui Iisus, si nu le pasa prea mult de guvernul nostru. Ei au fost siliti sa inghita timp de trei ani si jumătate pilulele amare pe care Nazarineanul le arunca in fata lor, in public, oriunde se ducea, si fiind prea slabi si sfiosi si neavand curajul de a lua singuri masurile dorite, ei au fost bucurosi de a se uni cu Irodienii si Saducheeii. Pe langa cele trei partide, ei mai aveau de luptat impotriva unei populatii indarjite si totdeauna gata de a se uni la rascoala si de a se folosi de confuzia si neintelegerea ce rezulta din aceasta.

In felul acesta Iisus a fost tarat inaintea Arhierelui si condamnat la moarte. Cu aceasta ocazie, Casa Arhierelui, a savarsit umilul fapt de supunere; el si-a trimis prizonierul la mine ca sa pronunt eu osanda definitiva, asupra lui. Eu i-am raspuns ca, deoarece Iisus este Galilean afacerea cade sub jurisdicia lui Irod si am poruncit sa-l trimita la el. Acel tetrarh vicelan si-a marturisit umilinta, pretextand a avea respect fata de mine, prin sutana Cezarului, mi-a incredintat mie soarta acestui om. Indata palatul meu a luat infatisarea unei cetati ocupate. Fiecare moment ce trecea, sporea numarul tulburarilor. Ierusalimul era inundat de populatia adunata de prin muntii Nazaretului. Se pare ca toata Iudeia se afla la Ierusalim. Eu imi luasem de femeie (sotie) o domnisoara dintre Gali, care avusese niste descoperiri pentru viitor. Plangand, ea s-a aruncat la picioarele mele si mi-a zis: „Pazeste-te! Sa nu te atingi de omul acesta, pentru ca el este Sfant! Noaptea trecuta eu l-am vazut in vis. El umbla deasupra apelor. El zbura pe aripile vantului si vorbea furtunilor si pestilor marii si toate erau supuse vointei lui. Chiar si raul de pe muntele Kidron, curgea plin de sange. Statuile Cezarului erau pline de murdaria Golgotei. Catapetesmele dinlauntrul templului, s-au daramat si soarele s-a intunecat ca imbracat in doliu. O! Pilate, rau mare te asteapta, daca nu vei asculta sfatul femeii tale. Blestemele Senatului Roman! Teme-te de puterea Cerului!”

Pe la timpul acesta treptele de marmura, gemeau sub greutatea multimei, iar Nazarineanul, era adus iarasi la mine. Eu am pornit spre sala de judecata, urmat de garda mea. Intr-un ton aspru, am intrebat pe popor, ce vrea!...

„Moartea Nazarineanului” a fost raspunsul.

„Pentru ce crima?” am intrebat eu.

„El a hulit pe Dumnezeu si a profetit daramarea templului. El se numeste pe sine Fiul lui Dumnezeu, Mesia, Regele Iudeilor”. Eu le-am spus ca justitia Romana nu pedepseste astfel de fapte cu moartea.

„Rastigneste-l, rastigneste-l!” izbucni insa strigatul de la gloata infuriata. Strigatele gloatei infuriate zguduiau palatul din temelie. In mijlocul acestei zarve nemaipomenite, nu era decat un om linutit si calm. ACESTA ERA IISUS DIN NAZARET. Dupa mai multe sfortari, fara rezultate, de a-l scapa de furia acestor persecutori inversunati, eu am luat o masura care pentru moment mi se paru ca va servi ca sa-i scap viata; am dat porunca ca el sa fie biciuit; apoi cerand ligheanul cu apa, eu m-am spalut pe maini in fata multimei, aratand prin aceasta, dezaprobarea mea pentru acest fapt. Dar in zadar. Acesti mizerabili nu s-au multumit decat cu viata lui. In desele noastre tulburari civile, eu am fost de mai multe ori martor al furiei popoarelor dar, din cate am vazut, nimic nu se poate asemana cu aceasta. Intr-adevar s-ar putea spune ca in aceasta ocazie toate spiritele rele din tinutul infernului s-au strans in Ierusalim. Multimea parea ca nu umbla pe picioare, ci umbla pe sus urland, precum valurile unei mari infuriate. O mare neastamparata se intindea de la portile Pretorului pana la muntele Sion, cu strigate, cu fluieraturi, cum nu s-a mai auzit niciodata in istoria Romei. Ziua s-a intunecat ca un amurg, asemenea celui vazut la moartea lui Iulius Cezar cel Mare, care s-a intamplat tot asa pe la mijlocul lui Martie. Eu, Guvernatorul provinciei rasculate, stateam rezemat de o coloana a palatului meu, gandindu-ma la infricosatorul fapt al acestor oameni cruzi care tarau spre executie pe nevinovatul Nazarinean. Toti disparusera din jurul meu. Ierusalimul scosese afara pe locuitorii sai care se insirasera pe partile funebre ce conduc spre Geronica (Golgota). Un aer de jale si intristare ma acoperea. Garda mea insotise pe cavaleri, iar sutasul pentru a arata o umbra de putere, se straduia sa faca ordine.

Eram lasat singur si cu inima zdrobita si ma gandeam ca ceea ce s-a petrecut in momentul acesta statuse mai mult in puterea zeilor, decat in puterea omului. Deodata se auzi un mare strigat, ce venea de pe Golgota, care parea ca este adus de vant si care anunta o agonie pe care urechea omeneasca, n-a mai auzit-o vreodata. Nori mari, intunecosi si negri s-au coborat si au acoperit aripa templului, si asezandu-se asupra orasului, l-a acoperit ca un val, si un puternic cutremur de pamant a zguduit totul. Atat de infricosatoare au fost semnele ce s-au vazut, atat pe ceruri cat si pe pamant, incat se zice ca: Dionisie Acropagul ar fi exclamat: „sau ca autorul naturii sufera, sau ca Universul se sfarseste.” Catre ceasul dintai al noptii, mi-am luat mantaua pe mine si am pornit pe jos in oras, spre portile Golgotei. Jertfa era consumata! Multimea se intorcea in cetate, dar de fapt tot agitata, dar si posomorata si cu fetele lor intunecate si mohorate si disperate. Multi erau cuprinsi de frica si de remuscarea pentru cele ce vazusera. De asemenea, am vazut pe mica trupa de ostasi, trecand mahniti, iar purtatorii steagului, isi invaluisera capul in semn de intristare.

Am auzit un ostas murmurand in cuvinte straine, pe care eu nu le-am inteles. Ici si colo, se vedeau grupuri de oameni si femei adunati si, cand aruncau privirea spre muntele Calvarului ramaneau nemiscati, ca in asteptarea vreunei alte minuni a naturii. M-am intors in Pretoriu intristat si plin de ganduri care ma framantau. Urcandu-ma pe trepte, se puteau vedea stropii de sange care cursesera de la Nazarinean.

Dupa un timp a venit la mine un batran, cu o grupa de femei plangand, care ramasesera la poarta, iar el s-a aruncat la picioarele mele plangand amar. L-am intrebat ce vrea si el mi-a zis: „Eu sunt Iosif din Arimateia, si am venit sa cer de la tine ingaduinta de a ingropa pe Iisus din Nazaret”.... I-am zis: „Cerinta ta se va implini”.... Atunci, primind raportul ca Iisus este mort, am poruncit lui Naulius sa ia cu sine ostasi si sa supravegheze inmormantarea, ca sa nu fie impiedicata. Mai tarziu cateva zile mormantul a fost gasit gol. Ucenicii sai au vestit in toata provincial ca Iisus s-a sculat dintre morti cum prezisese el.

Imi ramasese numai aceasta datorie, ca sa fac cunoscut imparatului aceasta intamplare dezgustatoare si neobisnuita. Chiar in noaptea aceea, ce a urmat catastrofei neasteptate am inceput a face acest raport si, de catre ziua, s-a auzit un sunet de pe Calvar, intonand aria Dianeii, care a venit la urechile mele! Aruncandu-mi privirea spre poarta Cezarului, am vazut apropiindu-se o trupa de soldati si am auzit sunetul trambitei care intona marsul Cezarului. Erau intaririle care mi se fagaduisera, cele doua mii de ostasi alesi, si pentru a grabi sosirea lor, au calatorit toata noaptea.

A fost hotarat de soarta!... am strigat eu cu amaraciune si frecandu-mi palmele, ca marea nelegiure sa fie indeplinita, si ca pentru scopul de a impiedica rascoala de ieri, trupele de ostasi sa soseasca astazi!!!... Soarta cruda, cum iti bati joc de soarta muritorilor! Era prea adevarat ce a strigat Nazarineanul de pe cruce: „S-a sfarsit”.

Acesta este cuprinsul raportului si raman al Majestatii Voastre supus, cu respect si smerenie.

Guvernatorul PONTIU PILAT

Facut in Ierusalim in a XXVIII-a zi a lunii Martie,

Anul 4147 de la creatiune

NOTA: Raportul lui Pilat a fost gasit in una din bibliotecile Vaticanului de catre un student german care se afla la Roma pentru studii teologice. Dar studentul acesta nu l-a gasit prea important ca sa-l copieze. Intamplarea a facut insa ca peste cativa ani fostul student sa-i povesteasca despre el unui englez, W.D. Nahan. Englezul s-a aratat extrem de interesat si prin interventii staruitoare l-a convins pe tanarul german, ajuns intre timp profesor de teologie, sa ia legatura cu Vaticanul pentru a-i procura o copie. Intrat in posesia documentului Nahan l-a tradus in limba engleza, incredintandu-l unui cotidian de mare tiraj din Anglia.